

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ENTI SHTETËROR I REVIZIONIT
STATE AUDIT OFFICE

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ И РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ
ЗА 2020 ГОДИНА НА
ГРАЃАНСКА ОПЦИЈА ЗА МАКЕДОНИЈА -
ГРОМ
СМЕТКА ЗА РЕДОВНО РАБОТЕЊЕ

01 2021 04 07

Скопје, јуни 2022 година

СОДРЖИНА

Опис	Страна
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР	1 - 12
Финансиски извештаи за 2020 година	
Биланс на приходи и расходи	13
Биланс на состојба	14
Преглед на промени на извори на капиталните средства	15
Сметководствени политики и образложенија кон финансиските извештаи	
- Вовед	16 - 19
- Сметководствени политики	19 - 21
- Образложенија кон финансиските извештаи	22 - 27

ГРАЃАНСКА ОПЦИЈА ЗА МАКЕДОНИЈА - ГРОМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Кратенки користени во извештајот:

ГРОМ - Граѓанска опција за Македонија - ГРОМ

РСМ – Република Северна Македонија

ДИК - Државна изборна комисија

ДЗР - Државен завод за ревизија

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ENTI SHTETËROR I REVIZIONIT
STATE AUDIT OFFICE

Број: 13-201/9
Дата: 08.06.2022

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Резиме

Државниот завод за ревизија изврши ревизија на финансиските извештаи заедно со ревизија на усогласеност на Граѓанска опција за Македонија – ГРОМ на сметката за редовно работење за 2020 година.

Со извршената ревизија за 2020 година, изразивме мислење без резерва за вистинито и објективно прикажување на финансиските извештаи и за усогласеноста на финансиските трансакции со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставените политики.

Не е вршена ревизија, ниту сме издале извештај за финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи на ГРОМ, за годините кои и претходат на годината кој е предмет на оваа ревизија.

Во делот на Нагласување на прашања за неизвесност и континуитет обелоденети се состојби кои се однесуваат на:

- неизмирени обврски спрема добавувачите кои потекнуваат од минати години,
- правото на сопственост на недвижен имот кој партијата го користи и
- структурата на изворите на финансирање од аспект на учеството на приватните и јавните извори на финансирање.

Во делот останати прашања ревизијата ги истакна системските слабости во законската регулатива и потребата од нивно надминување, за кои во повеќе наврати Државниот завод за ревизија обелодени преку своите годишни извештаи, а кои се однесуваат на:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор

1

ГРАЃАНСКА ОПЦИЈА ЗА МАКЕДОНИЈА - ГРОМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

- потребно е да се преиспита член 83 став 2 од Изборниот законик во делот на финансирањето на изборната кампања со средства од редовната сметка на политичката партија;
- со измените и дополнувањата на Изборниот законик во 2018 година, изменет е член 71, со што додадена е можност на трансакциската сметка за изборна кампања да се депонираат средства од сметката на политичката партија за редовно работење и од посебните сметки за средствата обезбедени од кредит, поради што потребно да се дополни член 26 од Законот за финансирање на политичките партии со кој ќе се уреди преносот на средствата од сметката за редовно работење на партијата и од посебните сметки за средствата обезбедени преку кредит на трансакциска сметка отворена за изборен процес;
- во услови на дадена законска можност за финансирање на изборната сметка со донации на политичката партија потребно е допрецизирање на член 83 од Изборниот законик, во делот на финансирање на изборниот процес од донации од политичка партија, во однос на поединечните и вкупните лимити на средства;
- потребно е да се преземат активности за изменување и дополнување на подзаконските акти со кои се уредува начинот на водење на сметководството на непрофитните организации, со кои ќе се обезбеди доследно почитување на сметководственото начело на „модифицирано настанување на деловните промени, односно трансакции”.
- да се донесат поконкретни насоки за регулирање на начинот на плаќање, уплата и евидентирање на членарината како извор на финансирање на политичките партии со цел еднообразност во начинот на нивното сметководствено евидентирање и потврдување на законски утврдениот лимит за секој член одделно, вклучувајќи го и финансирањето на изборната кампања за одреден процес;
- доуредување на законската регулатива во делот на утврдување на роковите за одделни активности поврзани со начинот на планирање, распределба и исплата на средствата од редовно годишно финансирање на политичките партии и
- да се утврди пречистен текст на Законот за политичките партии и Законот за финансирање на политичките партии.

Од страна на одговорното лице на субјектот, не се добиени забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор

2

ГРАЃАНСКА ОПЦИЈА ЗА МАКЕДОНИЈА - ГРОМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

---

1. Вовед

- 1.1. Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на страна од 13 до 15 заедно со ревизија на усогласеност на Граѓанска опција за Македонија - ГРОМ на сметката за редовно работење, кои се состојат од биланс на состојба на ден 31 декември, биланс на приходи и расходи за годината која завршува со тој датум, преглед на промени на извори на капитални средства за 2020 година и преглед на значајни сметководствени политики и објаснувачки белешки кон финансиските извештаи.
- 1.2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2021 година согласно член 23 од Законот за државна ревизија.
- 1.3. Не е вршена ревизија, ниту сме издале извештај за финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи на ГРОМ, за годините кои и претходат на годината кој е предмет на оваа ревизија.
- 1.4. Финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај се одговорност на раководството на субјектот застапуван од:

- Стевчо Јакимовски, претседател на ГРОМ од 23.12.2016 година.

Оваа одговорност вклучува дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали се резултат на измами или грешки, избор и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.

Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

- 1.5. Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансиските извештаи од точка 1.1. врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски докази за тоа дали приходите и трошоците се користени за планираните намени

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор

3

утврдени од страна на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и процена на ризикот од неусогласеност.

Ревизијата е извршена во согласност со Ревизорските стандарди на Врховните ревизорски институции (ISSAI). Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на нашите заклучоци. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризикот од материјална неусогласеност, без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При процена на ризикот, ревизорот ги разгледува внатрешните контроли релевантни за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околностите, но не за целите на изразување на мислење за ефективноста на внатрешните контроли на субјектот. Ревизијата исто така вклучува оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствени проценки направени од страна на раководството на субјектот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи. Веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

2. Цели, заснованост и период на вршење на ревизијата

2.1. Цел на ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи земени како целина се ослободени од материјално погрешни прикажувања било поради измама или поради грешка, овозможувајќи му на ревизорот да изрази мислење за тоа дали финансиските извештаи се изготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување и да известува за финансиските извештаи и да комуницира, во согласност со ревизорските наоди.

Цел на ревизијата на усогласеност во врска со ревизијата на финансиските извештаи е ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики и да ја известува законодавната власт и други соодветни тела за наоди и расудувања.

2.2. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани врз завршната сметка составена според применливата рамка за финансиско известување во Република Северна Македонија.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор

4

2.3. Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 21.02.2022 до 14.03.2022 година, од тим на Државниот завод за ревизија.

3. Наоди и препораки

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршниот состанок со одговорните лица на субјектот - предмет на ревизија одржан на ден 13.04.2022 година.

Не се примени забелешки по Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор број 13-201/7 од 13.05.2022 година.

4. Ревизорско мислење

Мислење за финансиски извештаи

Според наше мислење, финансиските извештаи ги прикажуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Граѓанска опција за Македонија – ГРОМ на ден 31 декември 2020 година како и резултатите на финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со применливата рамка за финансиско известување.

Мислење за усогласеност со закони и прописи

Според наше мислење, активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи на Граѓанска опција за Македонија – ГРОМ, во сите материјални аспекти се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

5. Нагласување на прашања за неизвесност и континуитет

5.1. Ревизијата има обврска да обелодени дека дел од искажаните обврски спрема добавувачите по основ на промет на стоки и услуги, се пренесени салда од минати години, без значајни промени во состојбите во текот на 2020 година.

Со извршениот увид и анализа на документацијата која беше доставена во текот на ревизијата и добиените појаснувања од субјектот, утврдивме дека ГРОМ во своите деловни книги на ден 31.12.2020 година има искажано неизмирени обврски спрема добавувачи во вкупен износ од 6.125 илјади денари. Со спроведениот попис на обврските за 2020 година утврден е правниот основ на истите и нивната старосна структура при што е констатирано дека 13% од вкупните обврски се постари од три години, за кои до денот на извршување на

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор

5

ГРАЃАНСКА ОПЦИЈА ЗА МАКЕДОНИЈА - ГРОМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

ревизијата од страна на одговорното лице на партијата не се преземени мерки за подмирување на обврските.

- 5.2. Во деловните книги на ГРОМ евидентиран е недвижен имот (деловен простор) во вкупна вредност од 9.225 илјади денари, стекнат врз основа на преддоговор за купопродажба на недвижност склучен на ден 28.05.2020 година од физичко лице со вкупна површина од 171 м².

Со извршениот увид во целокупната расположлива документација (преддоговор за купопродажба на недвижност, имотен лист за недвижен имот) утврдивме дека во имотниот лист за наведениот објект кој партијата го користи како носител на правото на сопственост сеуште е запишан продавачот на деловниот простор, со внесена предбелешка како правен основ на запишување преддоговорот за купопродажба на недвижност.

Од добиените информации од одговорното лице на партијата во најкус можен рок ќе се преземат мерки и активности за запишување на деловниот простор во Агенцијата за катастар на недвижности и стекнување со право на сопственост на истиот.

- 5.3. Законот за финансирање на политичките парт¹ ги уредува изворите, приходите и расходите на политичките партии, како и начинот на кој се врши надзорот и контролата на нивното финансирање. Средствата за редовно работење на политичките партии се остваруваат од јавни извори за финансирање, со средства од Буџетот на РСМ и од приватни извори на финансирање: членарина, кредит, донации, подароци, прилози, дотации, спонзорства, легати, продажба на промотивен и пропаганден материјал.

Со донесувањето на Законот за финансирање на политичките партии² во 2004 година, вкупните средства за годишно финансирање на политичките партии беа утврдени во висина од 0,06% од вкупните изворни приходи на Буџетот на РСМ, додека со Законот за изменување и дополнување на Законот за финансирање на политичките партии³ од 2018 година истите се зголемени на 0,15% од изворните приходи на Буџетот на РСМ. Поради епидемијата со COVID 19, во јуни 2020 година со Уредбата со Законска сила за финансирање на политичките партии⁴ процентот од изворните приходи е намален на 0,04%, за да во декември 2020 со Законот за изменување на Законот за финансирање на политичките партии⁵ процентот за финансирање на политичките партии за 2020 и 2021 година е утврден во висина од 0,105% од изворни приходи на Буџетот на РСМ.

---

¹„Службен весник на Република Македонија“ број 76/04, 86/08, 161/08, 96/09, 148/11, 142/12, 23/13, 140/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 294/20)

²„Службен весник на Република Македонија“ број 76/04

³„Службен весник на Република Македонија“ број 140/18

⁴„Службен весник на Република Северна Македонија“ број 166/20

⁵„Службен весник на Република Северна Македонија“ број 294/20

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор

6

1. _____

2. _____

ГРАЃАНСКА ОПЦИЈА ЗА МАКЕДОНИЈА - ГРОМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Со извршените ревизии за период 2018-2020 година, констатиравме дека ваквите законски измени влијаат врз структурата на приходите на политичките партии, прикажани одделно во графиконот подолу:

во 000 денари

Со анализата на вкупните приходи по видови на извори на финансирање, констатиравме дека учеството на јавното финансирање од Буџетот на РСМ на редовното работење на ГРОМ бележи тренд на опаѓање во 2020 година што е за 35% помалку во однос на 2019 година, кое се должи на намалување на процентот за годишно финансирање на политичките партии, како и намалување на вкупните изворни приходи на Буџетот на РСМ како резултат на влијанието на здравствено-економската криза предизвикана од вирусот COVID-19. Исто така се забележува значително мало учеството на приватните извори на финансирање (донации) во вкупните приходи на партијата.

Структурата на расходите на партијата во нареден период се очекува да биде променета, имајќи ја предвид измената на член 83 став 2 алинеја 1 од Изборниот законик, каде извор на финансирање на изборната кампања, меѓу другите извори се и средствата од редовната сметка на политичката партија.

6. Останати прашања

6.1. Согласно член 9 од Законот за финансирањето на политичките партии, политичките партии средствата за годишно финансирање од Буџетот на РСМ можат да ги користат исклучиво за остварување на своите цели утврдени со закон, статут и други акти на партијата.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор

7

Со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик во 2020 година⁶ во член 83 став 2 алинеа 1 уредено е дека изборната кампања може да се финансира, меѓу другите извори и од средства од редовната сметка на политичката партија. Имајќи ја предвид оваа одредба, укажуваме дека дадена е законска можност, средствата добиени од Буџетот на РСМ за финансирање на редовното работење на политичките партии да се користат како финансиски средства со кои ќе се покриваат трошоци на учесниците во изборните кампањи.

Ревизијата смета дека потребно е да се преиспита член 83 став 2 од Изборниот законик во делот на финансирањето на изборната кампања со средства од редовната сметка на политичката партија од причина што ваквата законска измена на Изборниот законик создава ризик средствата од Буџетот на РСМ за финансирање на редовното работење на партиите согласно Законот за финансирање на политичките партии да не се користат исклучиво за остварување на цели на партијата во редовното работење туку да се користат за финансирање на изборните кампањи.

- 6.2. Со Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик („Службен весник на РМ“ број 140/18) извршени се измени во член 71, со што во став 7 додадена е можност на трансакциската сметка за изборна кампања да се депонираат средства од сметка на политичката партија за редовно работење и од посебните сметки за средствата обезбедени преку кредит, без да се прецизира рокот и начинот за враќање на истите, доколку трансферираните средства не се извор на финансирање на изборната кампања, согласно член 83 од Изборниот законик.

Со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Законот за финансирање на политичките партии во 2018 година⁷ во член 26 уредено е дека политичката партија може да врши пренос на средствата помеѓу своите сметки (сметка за редовно работење и сметка за кредити). Имајќи го предвид член 71 став 7 од Изборниот законик, ревизијата укажува дека потребно да се дополни член 26 од Законот за финансирање на политичките партии со кој ќе се уреди преносот на средствата од сметката за редовно работење на партијата и од посебните сметки за средствата обезбедени преку кредит на трансакциска сметка отворена за изборен процес.

- 6.3. Согласно член 13 од Законот за финансирање на политичките партии, донациите претставуваат приватни извори на финансирање на политичките партии, додека во член 16 од наведениот закон е уреден износот на поединечната донација и тоа:
- физички лица до висина од 30 просечни нето плати во Републиката и
  - правни лица во висина од 60 просечни плати во Републиката,

---

⁶ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 42/20

⁷ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 140/18

ГРАЃАНСКА ОПЦИЈА ЗА МАКЕДОНИЈА - ГРОМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

исплатени во претходниот месец и објавени од Државниот завод за статистика, кој износ не смее да биде кумулиран повеќе од еднаш годишно.

Со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик од 16.02.2020 година, во член 83 уредено е дека изборната кампања може да се финансира и од:

- донации на политичка партија,
- физички лица во висина од 3.000 евра во денарска противвредност и
- правни лица во висина од 30.000 евра во денарска противвредност.

Ревизијата укажува дека во услови на дадена законска можност за финансирање на изборната сметка со донации на политичката партија потребно е допрецизирање на член 83 од Изборниот законик, во делот на финансирање на изборниот процес од донации од политичка партија, во однос на поединечните и вкупните лимити на средства.

6.4. Во Конечните извештаи за извршените ревизии на финансиските извештаи заедно со ревизија на усогласеност на политичките партии во минати години, овластениот државен ревизор извести дека водењето на сметководството, деловните книги, сметководствените документи и обработката на податоците, признавањето на приходите и расходите, проценувањето на билансните позиции, ревалоризацијата, финансиските извештаи и доставувањето на финансиските извештаи на политичките партии се уредени со Законот за сметководството за непрофитните организации⁸, за кој е потребно надлежните институции да преземат активности за изменување и дополнување, и тоа:

- согласно член 13 од наведениот закон признавањето на приходите и расходите на непрофитните организации се спроведува според сметководствено начело на модифицирано настанување на деловните промени односно трансакции, што значи дека приходите се признаваат во пресметковниот период во којшто настанале според критериумот на мерливост и расположливост. Имено, приходите се мерливи кога можат да се искажат вредносно и постапувањето при евидентирањето на истите кај политичките партии е еднообразно, додека под критериумот расположливост на приходите/расходите во пресметковниот период се подразбира дека истите се расположливи кога се остварени во пресметковниот период или во рок од 30 дена по истекот на пресметковниот период, под услов приходите да се однесуваат на пресметковниот период и да служат за покритие на обврските од тој пресметковен период.
- Поради наведените алтернативни критериуми за расположливоста на приходите (сврзникот „или,“) ревизијата смета дека надлежните органи потребно е да донесат поконкретни насоки во однос на рокот на нивната расположливост и евидентирање и подзаконски акти за воспоставување

---

⁸ „Службен весник на Република Македонија” број 24/03, 17/11 и 154/15

ГРАЃАНСКА ОПЦИЈА ЗА МАКЕДОНИЈА - ГРОМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

на сметководствената евиденција кај непрофитните организации и обрасците за подготвување на финансиските извештаи донесени се подзаконски акти и тоа:

- ✓ Правилник за содржината на одделни сметки во сметковниот план на непрофитните организации⁹ и
- ✓ Правилник за сметковниот план и билансите на непрофитните организации¹⁰.

Во наведените правилници, пропишани се сметки и позиции кои не бараат одлив на парични средства односно истите претставуваат пресметковни позиции и нивното признавање се темели на сметководственото начело на „пресметковна основа“.

Надлежното министерство потребно е да преземе активности за изменување и дополнување на наведените подзаконски акти, со кои ќе се обезбеди доследно почитување на сметководственото начело на „модифицирано настанување на деловните промени, односно трансакции“.

6.5. Согласно членот 13 од Законот за финансирање на политичките партии, членарината е предвидена како дел од приватни извори на финансирање на политичките партии. Членарината претставува редовен износ на средства кој членот на партијата го плаќа годишно согласно со актите на партијата. Овој износ поединечно по член, согласно член 14 од истиот закон, за период од една година „не смее да биде повисок од една просечна исплатена нето плата во Републиката во претходната година, што ја објавува Државниот завод за статистика“. Приходите од членарина кај дел од партиите, се регулирани со интерни акти каде се пропишани висината на членарината, начинот на плаќање и уплата, како и начинот на нивното евидентирање во деловните книги.

Имајќи ги во предвид одредбите на член 33 став 2 алинеја 2 од Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 42/2020) со кој како извор на финансирање на изборната кампања е утврдена и „членарина на политичка партија“, од една страна и не секогаш воспоставена целосна и соодветна евиденција во деловните книги за висината на членарината по член на партијата за соодветен известувачки период, вкупните приходи на име членарина за соодветен известувачки период и висината на пренесените средства од редовната сметка на сметката за изборна кампања за одреден изборен процес од друга страна упатува на потребата од доуредување на наведената состојба.

Заради воедначено постапување кај сите политички субјекти, ревизијата смета дека е потребно надлежните органи да донесат поконкретни насоки за регулирање на начинот на плаќање, уплата, евидентирање на членарината, со цел еднообразност во начинот на нивното сметководствено евидентирање и

---

⁹ „Службен весник на Република Македонија, број 117/05

¹⁰ „Службен весник на Република Македонија, број 117/05, 11/06

потврдување на законски утврдениот лимит за секој член одделно, вклучувајќи го и финансирањето на изборната кампања за одреден процес.

6.6. Со Законот за финансирање на политичките партии се уредува начинот на планирање, распределба и исплата на средствата за редовно годишно финансирање на политичките партии. Средствата за финансирање на политичките партии, во износ од 30% кои се обезбедени од буџетот на РСМ се распоредуваат подеднакво на сите политички партии кои освоиле најмалку 1% од гласовите на избирачите на последните избори за пратеници во Собранието на РСМ, на државно ниво или на последните локални избори во единицата за локална самоуправа. Средствата за финансирање на политичките партии, во износ од 70% обезбедени од буџетот на РСМ, се распоредуваат на политички партии чии што кандидати се избрани за пратеници во Собранието на РСМ, сразмерно со бројот на избрани пратеници и на политички партии чиишто кандидати се избрани за советници на последните локални избори, сразмерно со бројот на избрани советници. Согласно законот, ДИК е должна да достави до Министерството за правда листа на политички партии кои освоиле најмалку 1% од гласовите на избирачите на последните одржани избори за пратеници во Собранието на РСМ, на државно ниво или на последните одржани локални избори во секоја општина и во Град Скопје, на ниво на општина односно на ниво на Град Скопје. По доставување на наведените податоци, од страна на Министерството за правда се донесува Решение за распоредување на средства за финансирање на политичките партии од Буџетот на РСМ по чие изготвување се врши исплата на средствата.

Со извршениот увид во одредбите од законот утврдивме дека не се пропишани рокови во кои Министерството за правда треба да донесе одлука за распоредување/исплаќање на средствата за политичките партии во текот на годината. Исто така, не е пропишан рок во кој ДИК треба да ја достави листата на политички партии кои добиле најмалку 1 % од гласовите на изборите за пратеници во Собранието на државно ниво или на последните локални избори како и листата до Министерството за правда на пратеници од политичките партии избрани за Собранието на државно ниво и листа на советници од политичките партии избрани на локалните избори на државно ниво.

Наведената состојба предизвикува политичките партии да не можат да ги планираат приходите од Буџетот на РСМ, да ги усогласат планираните активности со изворите на средства, ниту пак да ги внесат во сметководствените книги и да преземат мерки за наплата на побарувањата од Министерството за правда.

За надминување на утврдената состојба, потребно е надлежните органи да преземат активности за доуредување на законската регулатива во делот на утврдување на временската рамка за горенаведените активности, за која состојба овластениот државен ревизор известил и во конечниот извештај за извршена ревизија на усогласеност на Основниот Буџет на РСМ за 2020 година.

6.7. Правната рамка со која се уредува начинот, условите и постапката за основање, регистрирање и престанок на политичките партии и начинот и постапката на обезбедување на финансиските средства, располагањето со средствата за тековната работа и дејствувањето на политичката партија, како и начинот на контрола на финансирањето и финансиско-материјалното работење на политичките партии се темели на два закони и тоа Закон за политичките партии¹¹ и Закон за финансирање на политичките партии.

Со извршениот увид во наведените законски акти ревизијата констатира дека до периодот на известување од извршената ревизија истите се повеќе пати менувани и дополнувани и не постојат пречистени текстови.

Ревизијата смета дека е потребно Собранието на Република Северна Македонија да ја задолжи Законодавно - правната комисија на Собранието на РСМ да утврди пречистен текст на горенаведените законски акти и истите терминолошки да ги усогласи со уставот и со правниот систем.

---

¹¹„Службен весник на Република Македонија“ број 76/04, 5/07, 8/07, 5/08 и 23/13

ГРАЃАНСКА ОПЦИЈА ЗА МАКЕДОНИЈА - ГРОМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2020 ГОДИНА				
				во 000 денари
Опис на позицијата	Образложение	2020	2019	
Приходи				
Приходи од членарини, подароци, донации и приходи од други извори	3.1.1.	104	87	
Други приходи	3.1.2.	5.399	8.347	
Пренесен дел од вишок на приходи од претходната година	3.1.3.	6.395	5.133	
Вкупно приходи		11.898	13.567	
Расходи				
Материјални расходи, услуги, амортизација	3.2.1.	3.093	2.882	
Други расходи	3.2.2.	267	1.007	
Капитални и други средства	3.2.3.	2.517	2.005	
Плати и надоместоци на плати	3.2.4.	1.811	1.192	
Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот	3.2.5.	92	85	
Вкупно расходи		7.780	7.171	
Нето вишок на приходи - добивка по оданочување		4.118	6.395	

Ревизорски тим:

1. _____
 2. _____

Овластен државен ревизор 13

_____

ГРАЃАНСКА ОПЦИЈА ЗА МАКЕДОНИЈА - ГРОМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ 2020 ГОДИНА				
				во 000 денари
Опис на позицијата	Образложение	2020	2019	
Актива				
Парични средства, краткорочни побарувања и АВР				
Парични средства	4.1.1.	4.118	6.395	
Активни временски разграничувања	4.1.2.	6.125	8.586	
Вкупно тековни средства		10.243	14.981	
Постојани средства				
Материјални средства	4.2.1.	9.453	9.508	
Вкупно постојани средства		9.453	9.508	
Вкупна актива		19.696	24.489	
Пасива				
Краткорочни обврски и ПВР				
Краткорочни обврски спрема добавувачи	4.3.1.	6.125	8.586	
Пасивни временски разграничувања	4.3.2.	4.118	6.395	
Вкупно краткорочни обврски и ПВР		10.243	14.981	
Извори на средства				
Извори на капитални средства	4.4.1.	9.453	9.508	
Вкупно извори на деловни средства		9.453	9.508	
Вкупна пасива		19.696	24.489	

Ревизорски тим:

1. _____
 2. _____

Овластен државен ревизор 14

_____

ГРАЃАНСКА ОПЦИЈА ЗА МАКЕДОНИЈА - ГРОМ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

ПРЕГЛЕД			
НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА 2020 ГОДИНА			
			во 000 денари
О П И С	Деловен фонд	Ревалоризациона резерва	Вкупно
Состојба 01.01.2020 година	9.508	-	9.508
Зголемување по основ на:	187	203	390
Набавки во текот на годината	187		187
Ревалоризација на набавна вредност	-	203	203
Намалување по основ на:	426	19	445
Амортизација	426		426
Ревалоризација на исправка на вредност		19	19
Состојба 31.12.2020 година	9.269	184	9.453

Ревизорски тим:

1. _____
 2. _____

Овластен државен ревизор 15

_____